

Sygn. akt IV Pa 124/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2015r.

Sąd Okręgowy Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Bogusław Łój (spr)

Sędziowie : Sędzia SO Rafał Skrzypczak

Sędzia SO Grażyna Śliwa

Protokolant : st.sek.sąd.R. Duchnicka - Tylutka

po rozpoznaniu w dniu **27 października 2015r. w Zielonej Górze**

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. T. (1)**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze

z dnia 9.07.2015r. (Sygn. akt IV P 61/14)

oddala apelację.

SSO Rafał Skrzypczak SSO Bogusław Łój SSO Grażyna Śliwa

Sygn. akt IV Pa 124/15

UZASADNIENIE

Powód W. T. (1) w pozwie skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o. w S. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 9.865,08 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za okres od sierpnia do listopada 2013r. oraz odsetek ustawowych z powodu opóźnienia w zapłacie.

W uzasadnieniu podał, że w dniu 6.02.2013r. podpisał umowę z (...) na stanowisku kierownika regionalnego. Umowa została zawarta na okres próbny do dnia 30.04.2013r. Przedłużenie umowy nastąpiło dopiero w dniu 4.06.2013r., zaś cały miesiąc maj powód pracował bez umowy; umowa została zawarta do dnia 30.11.2013r.

Powód podał, że w dniu 31.07.2013r. otrzymał od dyr. A. C. oficjalnego e-maila o powierzeniu dodatkowego stanowiska tj. kierownika ds. kontroli. Takiej samej treści wiadomości otrzymali pozostali kierownicy regionalni oraz członkowie zarządu firmy. Powód W. T. (1) podał, że dyrektor C. powiadomił

powoda, że zarząd ustanowił dla niego wynagrodzenie netto w takiej samej kwocie, jak dotychczasowe. Włącznie z okresem chorobowym powód pełnił obie funkcje do dnia rozwiązania umowy tj. 16.11.2013r.

Powód W. T. (1) wskazał, że zarówno wcześniej, jak i po rozwiązaniu umowy o pracę nie otrzymał od pracodawcy wynagrodzenia za pełnienie drugiego stanowiska; nie zostało ono również ujęte w świadectwie pracy. Wywodził, że do chwili obecnej nie otrzymał ekwiwalentu za odbyte delegacje służbowe w czasie pełnienia obowiązków na obu stanowiskach kierowniczych. Podał, że pozwany nadal zalega z zapłatą kwoty 3.389,87 zł za użytkowanie samochodu prywatnego dla celów służbowych. Bezpodstawnie dokonano również potrącenia części kwoty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy na poczet nierozliczonej zaliczki z tytułu wydatków na paliwo służbowe.

W dniu 3.12.2013r. powód wezwał pozwanego do zapłaty i otrzymał odpowiedź wymijającą zawierającą nieuzasadnione w faktach roszczenia.

Pozwany (...) spółka z o. o. w S. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu, w tym kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podał, że analiza dokumentów przedłożonych przez powoda wskazuje na to, iż nie ma możliwości uznania, że powód wypełnił swoje obowiązki w zakresie udowodnienia swego roszczenia, do czego był zobowiązany na podstawie art. 6 k.c.

Pozwany wskazał, że spółka nigdy nie powierzyła powodowi stanowiska kierownika ds. kontroli; przyznała, że były plany przeniesienia powoda ze stanowiska kierownika regionalnego na stanowisko kierownika ds. kontroli z uwagi na fakt, że powód na dotychczasowym stanowisku osiągał bardzo słabe wyniki. W rozmowie z powodem ustalono, że warunkiem przeniesienia na nowe stanowisko jest zamknięcie sekcji powoda, co nie nastąpiło. Pozwany dodał, że A. C. (2) pełniący u pozwanego funkcję dyrektora sprzedaży nie miał upoważnienia do zawierania umów o pracę, a jedynie do ich rozwiązywania. A. C. (2) został upoważniony do rozwiązania umowy o pracę z powodem.

Niezależnie od tego pozwany wywodził, że powód nigdy faktycznie nie podjął pracy na stanowisku kierownika ds. kontroli, co wynika z faktu, że powód w tym okresie był zatrudniony na stanowisku kierownika regionalnego z terenem pracy określonym w umowie jako województwo (...)i (...), a zadania nałożone na powoda wymagały jego obecności w tym terenie z uwagi na konieczność organizacji i koordynacji pracy podległych mu pracowników. Jednocześnie z e-maila dyr. C., na który powołuje się powód, wynika, że miałby on pracować jako kierownik ds. kontroli m.in. na terenie województwa (...); wyłącznie na terenie Polski (...). Z wiadomości tej wynika ponadto, że stanowisko to było obsadzone przez J. K..

Ponadto pozwany wskazał, że powód nie wykonał żadnej czynności związanej ze stanowiskiem kierownika kontroli; nie posiadał stosownej wiedzy, nie przedłożył na te okoliczności żadnego dowodu. Zdaniem strony pozwanej świadczy to o tym, że powód nie wykonywał żadnych związanych z owym stanowiskiem obowiązków. Dowodem na to nie jest posiadanie przez powoda blankietów pieczętek, tym bardziej, że jeszcze w październiku 2013r. powód podpisywał dokumenty jako kierownik regionalny.

Pozwany wskazał również na to, że przez cały okres zatrudnienia powód nie domagał się wynagrodzenia z tytułu rzekomo sprawowanej funkcji kierownika ds. kontroli.

Na marginesie pozwany wskazał, że powód lekceważąco podchodził do swoich obowiązków wynikających z umowy o pracę, co zmusiło pozwanego do podjęcia działań procesowych zmierzających do odzyskania mienia.

Wywodził również, że wypłacił należność z tytułu podróży służbowych.

Na rozprawie w dniu 5.12.2014r. powód sprecyzował, że jego żądanie obejmuje również ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego w kwocie 1.800,00 zł.

Wyrokiem z dnia 09.07.2015r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasądził od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda W. T. (1) kwotę 1.815,08 zł netto tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy z ustawowymi odsetkami od dnia 17.11.2013r. do dnia zapłaty (pkt I); w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt II); nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 105,00 zł tytułem kosztów sądowych (pkt III); wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV).

Sąd Rejonowy ustalił, że powód W. T. (1) w dniu 6.02.2013r. zawarł umowę o pracę z pozwanym (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na stanowisku kierownika regionalnego za wynagrodzeniem w kwocie 3.205,39 zł brutto.

Następnie strony zawarły kolejną umowę o pracę na stanowisku kierownika regionalnego na czas określony do dnia 30.11.2013r. z wynagrodzeniem na dotychczasowym poziomie.

W imieniu spółki obie umowy podpisał prezes zarządu H. Z. oraz prokurent K. E..

Do obowiązków powoda należało m.in. zatrudnianie przedstawicieli, szkolenie ich oraz kontrolowanie pod względem sprzedaży pożyczek i zbiórki rat.

W dniu 28.06.2013r. dyrektor A. C. (2) poinformował pracowników pocztą elektroniczną, że od dnia 1.07.2013r. rusza nowy dział kontroli, którym kierować miał J. K.. Z wiadomości wynikało, że na razie będzie on jedynym kierownikiem kontroli na całą Polskę.

W dniu 31.07.2013r. dyrektor A. C. (2) powiadomił W. T. (2) oraz innych pracowników z kadry kierowniczej, że od dnia 1.08.2013r. powód będzie pełnił rolę kontrolera na terenie Polski (...), a jednocześnie będzie prowadził sekcję w Zi. i okolic. Wiadomość ta została przesłana do wiadomości prezesa zarządu H. Z..

A. C. (2) został umocowany pisemnie przez spółkę do działania w jej imieniu w zakresie zawierania umów zlecenia z zewnętrznymi przedstawicielami spółki oraz do rozwiązywania umów o pracę z osobami podległymi służbowo tj. kierownikami regionalnymi i kierownikami ds. kontroli.

Powód W. T. (1) wraz z J. K. zajmował się przygotowaniem druków i procedur związanych z tworzącym się działem kontroli; powód nie podjął obowiązków w tym zakresie, przygotowywał się do nich. Warunkiem było bowiem powolne wygaszanie jego sekcji, której pracownicy mieli przejść do sekcji kierowanej przez D. L..

W. T. (1) nie posiadał w systemie konta kierownika ds. kontroli, więc nie mógł kontrolować innych sekcji niż jego własna, gdyż nie miał do nich dostępu.

W spornym okresie jedynym kierownikiem ds. kontroli był J. K..

Władze spółki nie powierzyły powodowi stanowiska kierownika ds. kontroli. Nie proponowano powodowi innego niż dotychczasowe wynagrodzenia za pracę, a zwłaszcza by miało ono być dwukrotnością dotychczas wypłacanego. Takich oświadczeń wobec powoda nie składał również A. C. (2).

Oświadczeniem z dnia 29.10.2013r. pozwany rozwiązał umowę o pracę z powodem z zachowaniem okresu wypowiedzenia, który upłynął w dniu 16.11.2013r.

Pismem z dnia 18.11.2013r. pozwany poinformował powoda, że w związku z udzieloną zaliczką pieniężną, zgodnie z art. 87 § 1 pkt 3 k.p. dokonał potrącenia kwoty 1.815,08 zł netto za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Pismem z dnia 3.12.2013r. powód W. T. (1) wezwał pozwanego do zapłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, niezwłocznego uregulowania różnicy w wynagrodzeniu za użyczenie pojazdu prywatnego, rozliczenia druków RMUa oraz poprawienia świadectwa pracy.

Ostatnie średnie wynagrodzenie miesięczne powoda liczone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy wynosiło 3.205,39 zł brutto.

Należność powoda z tytułu wynagrodzenia za pracę za okres od sierpnia do listopada 2013 r., przy uwzględnieniu zasadności jego twierdzeń, wynosiłoby 7.494,44 zł netto.

W oparciu o ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo okazało się zasadne jedynie w części.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd I instancji uznał za bezzasadne roszczenie powoda o zapłatę wynagrodzenia za pracę z tytułu wykonywania obowiązków kierownika ds. kontroli. Jednocześnie niesporne było, że za okres ten powód otrzymał wynagrodzenie z kwocie ustalonej w umowie z tytułu wykonywania obowiązków kierownika regionalnego.

Opierając się na zeznaniach świadka A. C. (2) oraz przesłuchanego za stronę pozwaną H. Z. Sąd Rejonowy ustalił, że osoby upoważnione do działania w imieniu spółki nigdy nie złożyły oświadczenia o powierzeniu powodowi stanowiska kierownika ds. kontroli, ani zwiększenia jego wynagrodzenia zasadniczego z tego tytułu. Z przedłożonego dokumentu pełnomocnictwa udzielonego przez spółkę temu pracownikowi wynikało bowiem, że A. C. (2) był uprawniony do rozwiązywania umów o pracę, lecz poza prowadzeniem procesu rekrutacji nie był umocowany do zawierania (dokonywania zmian) umów o pracę. Poza treścią dokumentu potwierdziły to zeznania świadków A. C. (2) i J. G. oraz prezesa zarządu H. Z..

Powód nie przedstawił w postępowaniu dowodów, które wykazałyby słuszność jego twierdzeń. Przede wszystkim świadkowie przesłuchani na wniosek powoda mieli pochodzące od niego informacje na temat zatrudnienia na stanowisku kierownika ds. kontroli (B. N., P. P.), ale nie byli w stanie potwierdzić, by takie obowiązki zostały mu powierzone istotnie przez władze spółki, ani by oficjalnie powzięli informacje na temat zatrudnienia W. T. (1) jako kierownika ds. kontroli. Świadek P. P. zeznał wprost, że powód cały czas kontrolował te same rzeczy i nie wie na czym polegała różnica pomiędzy stanowiskiem kierownika ds. kontroli i kierownika regionalnego.

Przesłuchany za stronę pozwaną H. Z. wyjaśnił, że powód nie miał nawet w systemie dostępu do innych sekcji (a miał rzekomo kontrolować Polskę (...)), a nadto do jego obowiązków jako kierownika regionalnego należała ogólna kontrola wykonywana przez jego przedstawicieli. Powód nie przesłał też nigdy raportów kontroli, które sporządzała osoba na takim stanowisku zatrudniona.

Sąd Rejonowy za nieudowodnione uznał twierdzenie powoda, że za wykonywanie owych obowiązków miał otrzymywać wynagrodzenie stanowiące dwukrotność dotychczasowej stawki. Planowane powierzenie powodowi stanowiska kierownika ds. kontroli było związane z wygaszaniem jego sekcji i ograniczeniem obowiązków kierownika regionalnego, co prowadzi do wniosku, że podwyższenie wynagrodzenia wcale nie musiało być oczywiste.

W ocenie Sądu I instancji powód nie wykazał, by powierzono mu dodatkowe obowiązki kierownika ds. kontroli oraz wyższe wynagrodzenie w wysokości dwukrotności dotychczas otrzymywanego. Sam powód przyznał, że takich oświadczeń nie złożyła żadna osoba upoważniona do działania w imieniu pozwanego, a postępowanie dowodowe wykazało, że czynności takich powód nie pełnił, poza przygotowaniem procedur.

Jednocześnie zdaniem Sądu Rejonowego zasadne okazało się żądanie zapłaty ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.

W postępowaniu pozwany nie zajął żadnego stanowiska w zakresie żądania powoda i nie wdał się w spór w zakresie prawa W. T. (1) do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Pozwany nie podniósł żadnych zarzutów odnośnie roszczenia o zapłatę ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, a to nim spoczywał ciężar wykazania, że dokonane potrącenie było prawidłowe.

Z tych względów powództwo w zakresie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy zostało uwzględnione przed Sąd I instancji, zaś w pozostałym zakresie Sąd ten żądanie oddalił.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł pozwany i zaskarżył wyrok w zakresie pkt I, III i IV.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 212 § 1 i 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie; art. 5 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie; art. 230 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za obie instancje według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że wyrok został wydany z naruszeniem przepisów prawa procesowego, bowiem Sąd I instancji nie pouczył pozwanej o konieczności odniesienia się do podniesionego na rozprawie twierdzenia powoda w przedmiocie zasadności roszczenia z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, ani nie zobowiązał do zajęcia stanowiska wobec nowego twierdzenia strony powodowej.

Podstawową przesłanką otwarcia możliwości udzielenia przez Sąd stosownych pouczeń jest występowanie przez stronę bez profesjonalnego pełnomocnika, która została w przedmiotowej sprawie spełniona.

Dodatkowo Sąd powinien dążyć do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych sprawy, które są sporne. W tym celu zgodnie z art. 212 k.p.c. Sąd na rozprawie poprzez zadawanie pytań stronom dąży do tego, aby strony przytoczyły lub uzupełniły twierdzenia lub dowody na ich poparcie i udzieliły wyjaśnień koniecznych dla zgodnego z prawdą ustalenia podstawy faktycznej dochodzonych przez nie praw lub roszczeń.

Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego pozwany podkreślił, że gdy strona nie wykorzystuje swych uprawnień procesowych z tego względu, że nie uświadamia sobie ich istnienia albo potrzeby skorzystania z nich, wówczas pouczenie jest niezbędne.

Ponadto, jak wskazał Sąd Najwyższy, sąd może uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia strony drugiej tylko w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem wszystkich okoliczności sprawy.

Sąd Okręgowy, zważył co następuje:

Apelacja powoda okazała się bezzasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Logicznie uzasadnił swoje stanowisko. Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i ocenę prawną Sądu I instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 08.10.1998 r., II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60). Odnosząc się do zarzutów apelacji podnieść należy, że w żaden sposób nie podważają one prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Ocena prawna zawarta w rozstrzygnięciu Sądu I instancji obejmująca dokonaną przez ten Sąd wykładnię zastosowanych przepisów prawa materialnego i procesowego nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego.

Wbrew wywodom apelacji w toku postępowania nie zostało rozszerzone powództwo, o którym rzekomo, jak twierdzi pozwany pracodawca, nic nie wiedział, bowiem dotyczy ono roszczenia o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop.

Rozszerzenie powództwa polega na rozszerzeniu żądania pozwu bądź wystąpieniu z nowym roszczeniem i może nastąpić jedynie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, i tylko wyjątkowo przed sądem drugiej instancji (art. 383 w zw. z art. 193 k.p.c.).

Zgodnie z treścią art. 193 § 2¹ k.p.c. zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym, za wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne. Wskazać przy tym należy, że zmiana powództwa może polegać na

wystąpieniu z nowym roszczeniem obok pierwotnego bądź też na zgłoszeniu nowego roszczenia zamiast pierwotnego. Przepis ten normuje zmianę przedmiotową powództwa, obejmującą jego istotne elementy, którymi są żądanie i podstawa dochodzonego roszczenia. Interwencja w treść żądania musi być na tyle ważka, żeby kształtowała powództwo o treści odmiennej od dotychczasowej zamiast lub obok zgłoszonego wcześniej. Zmianą taką są wszystkie te czynności, które prowadzą do zmiany ilościowej lub jakościowej żądania, a więc wprowadzają nowe żądania, wycofują dotychczasowe albo w istotny sposób zmieniają podstawę faktyczną, doprowadzając do nowego prawnego uzasadnienia (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 lutego 2013 r. sygn. I ACa 1390/12, LEX nr 1293167, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 października 2012 r., sygn. I ACa 454/12, LEX nr 1237854).

W protokole z rozprawy, która odbyła się w dniu 05.12.2014r. przed Sądem Rejonowym w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, odnotowano, że powód W. T. (1) zeznał: „ (...) Kwota, której dochodzę jest to kwota netto stanowiąca równowartość mojego wynagrodzenia za 3,5 miesiąca pracy jako kierownika regionalnego plus niesłusznie odebrany mi ekwiwalent urlopowy w kwocie 1.800 zł netto (...)” (k. 157 akt), a więc nie było to roszczenie zgłoszone na rozprawie, tylko było to roszczenie zgłoszone już w pozwie, w którym powód stwierdził, że „bezpodstawnie dokonano mi także potrącenia części kwoty ekwiwalentu urlopowego na poczet nierozliczonej zaliczki z tytułu wydatków na paliwo służbowe” (k. 2 akt).

Również wcześniejszym wezwaniem do zapłaty z dnia 03.12.2013r. skierowanym przez W. T. (1) do pozwanej spółki, powód domagał się „natychmiastowego uregulowania płatności za ekwiwalent urlopowy za niewykorzystany urlop za rok 2013, na podstawie art. 87¹ § 1 pkt 2 k.p. poparte opisem wyjaśniającym przyczyny złamania art. 87 k.p.” (k. 10 akt).

Zatem oświadczenie powoda, złożone na rozprawie w dniu 05.12.2013r. nie można uznać za rozszerzenie powództwa, bowiem stanowi ono jedynie doprecyzowanie żądania zgłoszonego w pozwie.

Pozwany podniósł także zarzut niezastosowania art. 5 k.p.c. poprzez niepouczenie go o koniecznych czynnościach procesowych. W toku procesu pozwany przy każdej z czynności podejmowanej przez Sąd był informowany o przysługujących mu uprawnieniach, środkach zaskarżenia, z których zresztą korzystał (przykładowo: odpowiedź pozwanego na pozew - k. 33-64 akt; odpowiedź na zażalenie – k. 134A-134D akt; apelacja pozwanego – k. 264 akt).

Art. 5 k.p.c. nie może być interpretowany w ten sposób, że na sąd zostaje nałożony obowiązek poinformowania strony o wszelkich możliwych uprawnieniach i obowiązkach procesowych. Wykładnia taka pozostawałaby w sprzeczności z treścią przepisu, który znajduje zastosowanie wyłącznie "w razie uzasadnionej potrzeby" (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 20 stycznia 2015 r., I ACa 1495/14, LEX nr 1665803).

Ponadto, jak wynika z zarządzenia z dnia 19.02.2014r. (k. 32 akt) zarówno powód jak i pozwany zostali pouczeni o obowiązku z art. 136 k.p.c. oraz o treści art. 162, 207, 217, 229, 230, 206 § 2 pkt 3, 339 i 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

Biorąc powyższe pod uwagę, pozwany wiedział co jest przedmiotem niniejszego postępowania i w tym zakresie nie podniósł żadnych zarzutów, zatem słusznie uznał Sąd Rejonowy, że roszczenie o wypłacenie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop jest uzasadnione.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy jako odwoławczy, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.